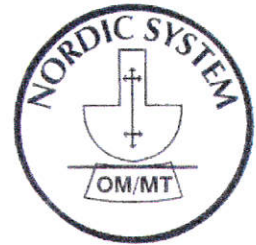


## International Seminar of Orthopaedic Medicine/Manual Therapy®

Founded by Harald Brodin, James Cyriax, Olaf Evjenth, Walter Hinsén, Freddy Kaltenborn and Alan Stoddard  
in Gran Canaria, Spain in 1973, embracing **MT ad modum Kaltenborn** (1959) with  
**Orthopaedic Medicine** (J.H. Cyriax), **Osteopathy** (A. Stoddard), **Chiropractic** (A. Cramer) and  
**OMT Kaltenborn-Evjenth Concept** (1968) and later others in the **OM/MT Nordic System**® (1964)



Freddy Kaltenborn  
Prof. Dr. Dr. h.c.(USA)  
Lærer i Manuell Terapi, Ortopedisk Medisin, Kiropraktikk og Osteopati  
Æresmedlem i Norsk Fysioterapeutforbund

Helse- og omsorgsdepartementet

13.01.14

Det vises til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet, datert. 9. oktober 2013.

Som grunnlegger av manuellterapi i Norge og initiativtakeren til verdensorganisasjonen for manuellterapeuter, ønsker jeg å støtte Helse- og omsorgsdepartementets forslag om å autorisere manuellterapeuter.

Manuellterapeutene i Norge fikk i 2006 fullmakter som er sammenlignbare med legenes på muskel- og skjelettområdet. Det departementet nå foreslår er helt i tråd med det jeg har arbeidet for, nemlig at manuellterapeutene skal være et eget yrke.

Helsedirektør Evang bestemte i sin tid at leger og fysioterapeuter skulle kunne utføre manuellterapi og anbefalte Rikstrykdeverket å opprette en takst for dette. Det skjedde først i 1948 på Det militære Sykehus, med assistanse fra overlege Friis-Baastad. Det ble videreført i 1950 på Modum Bad, med assistanse fra overlege V.F. Koefoed, som senere selv også tok eksamen i manuellterapi. Eksamenene ble arrangert av Spesialgruppen i Medisinsk Manipulasjon, som jeg ledet. Denne gruppen, som bestod av leger og fysioterapeuter, samarbeidet med Norske Fysioterapeutforbund og var en autonom gruppe, faglig og økonomisk (fagområdegruppe).

Det er med stor skuffelse at jeg ser at Fysioterapeutforbundet nå motarbeider den godkjenningen av yrkesgruppen jeg har arbeidet for i snart 70 år. Med mine 90 år vurderer jeg nå å bli strøket som æresmedlem av Fysioterapeutforbundet.

Jeg setter pris på at departementet foreslår autorisasjon av manuellterapeuter i Norge. Dette vil kunne sette en standard for utdanningen av manuellterapeuter også internasjonalt, og vil være til pasientenes beste.

Med hilsen

Freddy Kaltenborn  
Scheidegg, Tyskland